

El sol (encara) brilla a Portugal

El turisme ha estat sempre un sector de gran importància per a l'economia portuguesa, i, en els últims anys, aquesta rellevància ha augmentat. El sector, que concentra el 10% de l'ocupació, ha registrat un fort creixement en els últims anys, molt per damunt del conjunt de l'economia. Aquest desenvolupament ha estat, en gran part, impulsat per l'arribada de turistes internacionals, que també han contribuït a la vitalitat del mercat immobiliari portuguès observada recentment. El 2018, però, el sector ha registrat els primers senyals de desacceleració, i, a causa de la seva rellevància, és important analitzar les conseqüències d'aquest alentiment per a l'economia portuguesa.

El valor afegit brut (VAB) generat pel turisme registra un creixement superior al de l'economia portuguesa. Per exemple, el 2017, va assolir una taxa de creixement del 13,6%, en relació amb un creixement del PIB en termes nominals del 4,4%. Així, gràcies a aquest dinamisme, el sector turístic aconsegueix una rellevància encara més gran i, el 2017, va representar el 7,5% del VAB nacional.

El turisme també és un sector clau per als comptes externs portuguesos, en especial per la seva enorme contribució a l'equilibri de la balança per compte corrent. Per exemple, si s'excloués la contribució del sector turístic, el 2017, el saldo per compte corrent hauria estat del -5,1% del PIB (en relació amb el +0,5% registrat realment). A més a més, el superàvit exterior del sector ha augmentat en els últims anys, ja que les exportacions turístiques van passar del 5,4% del PIB el 2013 al 7,8% el 2017 i el seu creixement va superar amb escreix el de les importacions (el pes de les exportacions turístiques en relació amb les exportacions totals va passar del 13% al 19% entre el 2013 i el 2017, mentre que el pes de les importacions es va mantenir en el 5%). Així, en els últims anys, el sector turístic ha alimentat la capacitat de finançament extern en un context de deteriorament de les balances dels altres components.

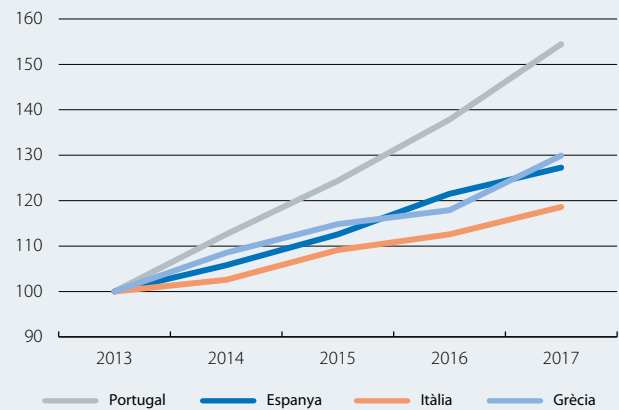
La bona dinàmica del sector turístic portuguès és encara més evident si fem una comparació amb països de l'Europa mediterrània (vegeu el primer gràfic). Portugal ha registrat un creixement de l'entrada de turistes molt superior a la de països com Espanya, Itàlia o Grècia, que presenten un atractiu turístic similar en termes de clima i de cultura. En concret, entre el 2013 i el 2017, aquests països van registrar un augment de l'arribada de turistes proper al 25%, en relació amb un creixement del 55% a Portugal.

Després de la notable evolució del sector en els últims anys, el 2018 ha aportat els primers senyals d'alentiment, amb una estabilització del nombre de turistes no residents.¹ Davant aquests senyals, realitzem un exercici de

1. Amb una variació interanual del 0,2% dels hostes no residents en hotel·leria entre el gener i el novembre del 2018.

Portugal: entrada de turistes

Índex (100 = 2013)

Font: CaixaBank Research, a partir de dades d'Eurostat.

Sector turístic portuguès: sensibilitat del PIB

Variació anual (%)

	2018 *	Escenari central	Escenari alternatiu
Exportacions turisme	10,0	5,0	0,0
Impacte en el creixement del PIB (p. p.) **		-0,15	-0,35

Notes: * Estimació basada en dades disponibles fins al novembre.

** Diferencial amb la previsió de creixement del PIB de CaixaBank Research per al 2019.

Font: CaixaBank Research.

sensibilitat (vegeu la taula adjunta) per analitzar l'impacte d'una desacceleració de les exportacions turístiques el 2019 sobre el PIB.² Segons aquestes estimacions, en l'escenari d'alentiment moderat del sector turístic que apunten els indicadors (escenari central), la desacceleració restaria 0,15 p. p. al creixement del PIB, mentre que un escenari d'hipotètic estancament del sector podria arribar a restar 0,35 p. p. al creixement, una xifra que il·lustra la importància del turisme per a l'economia nacional.

En conjunt, les perspectives per al sector en els pròxims anys són positives. Una bona mostra d'això és que, malgrat alguns senyals de desacceleració, els ingressos per habitació continuen augmentant, la qual cosa reflecteix la millora assolida en la qualitat dels serveis turístics portuguesos i indica que el sector està més preparat per trampejar un entorn d'estabilització o de lleugera moderació de la demanda.

2. Els càlculs es basen en el pes de les exportacions turístiques en relació amb el PIB del conjunt de l'economia.